

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α

A.1 Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) σε σταθερές τιμές μετράει την αξία της συνολικής παραγωγής σε τιμές του έτους βάσης.

Μονάδες 3

A.2 Ο πληθωρισμός ευνοεί όλα τα άτομα που το χρηματικό τους εισόδημα αυξάνεται με ρυθμό μικρότερο από τον ρυθμό του πληθωρισμού.

Μονάδες 3

A.3 Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων.

Μονάδες 3

A.4 Στην αγορά ενός αγαθού, η μείωση της προσφοράς του, με σταθερή τη ζήτησή του, προκαλεί μείωση της τιμής ισορροπίας και αύξηση της ποσότητας ισορροπίας.

Μονάδες 3

A.5 Μία μείωση της τιμής ενός αγαθού κατά 10% θα οδηγήσει σε μια αύξηση της ζητούμενης ποσότητάς του πάνω από 10%, αν η ζήτησή του είναι ελαστική.

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις A.6 και A.7 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A.6 Η φάση του οικονομικού κύκλου που χαρακτηρίζεται από αύξηση της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης είναι η φάση

α. της ύφεσης.

β. της ανόδου ή άνθησης.

γ. της κρίσης.

δ. της καθόδου.

Μονάδες 5

A.7 Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για ένα αγαθό αυξάνεται, όταν

- α. η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ελαστική.
 β. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική.
 γ. η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική.
 δ. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ελαστικότητα ζήτησής του είναι ίση με τη μονάδα.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ Β

Ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης ενός αγαθού είναι και «οι τιμές των άλλων αγαθών». Υπάρχουν αγαθά που η μεταβολή της τιμής του ενός επηρεάζει τη ζήτηση του άλλου. Να δώσετε τους ορισμούς των κατηγοριών στις οποίες διακρίνονται τα αγαθά αυτά (μονάδες 5). Να εξηγήσετε με τη βοήθεια διαγραμμάτων πώς η αύξηση της τιμής του ενός αγαθού επηρεάζει τη ζήτηση του άλλου, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν τα δύο αγαθά (μονάδες 20).

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ Γ

Μία υποθετική οικονομία παράγει δύο μόνον αγαθά, το X και το Ψ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται έξι συνδυασμοί ποσοτήτων των αγαθών X και Ψ που παράγει η εν λόγω οικονομία, με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής και χρησιμοποιώντας αποδοτικά (ορθολογικά) όλους τους συντελεστές παραγωγής που έχει στη διάθεσή της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
A	100	0
B	80	40
Γ	60	70
Δ	40	90
E	20	105
Z	0	110

Γ.1 Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας, στην τελευταία σελίδα του τετραδίου σας (στο μιλιμετρέ).

Μονάδες 5

Γ.2 Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους του X, όταν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό Γ στον συνδυασμό Δ, καθώς και το

κόστος ευκαιρίας του X σε όρους του Ψ , όταν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό B στον συνδυασμό A .

Μονάδες 6

Γ.3 Αν η οικονομία παράγει 50 μονάδες από το αγαθό X , ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί;

Μονάδες 4

Γ.4 Πώς είναι δυνατόν να παραχθεί ο ανέφικτος συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 20 μονάδες αγαθού X και σε 125 μονάδες του αγαθού Ψ ;

Μονάδες 5

Γ.5 Να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 50 μονάδες του αγαθού X και σε 40 μονάδες του αγαθού Ψ (μονάδες 2). Τι συμβαίνει στην οικονομία, όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός; (μονάδες 3)

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ Δ

Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα αναφέρονται σε μία επιχείρηση που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο. Η εργασία (L) αποτελεί τον μοναδικό μεταβλητό συντελεστή παραγωγής και η τιμή (αμοιβή) της είναι σταθερή.

Μονάδες εργασίας (L)	Συνολικό προϊόν (Q)	Μέσο προϊόν (AP)	Οριακό προϊόν (MP)	Μέσο μεταβλητό κόστος (AVC)	Οριακό κόστος (MC)
0	0	-	-	-	-
1	20	20	20	75	75
2		25		60	50
3	90	30	40		
4			30	50	50
5	145	29	25	51,72	60

Δ.1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα και να συμπληρώσετε τα κενά του παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 6

Δ.2 Να εξηγήσετε εάν ισχύει ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης και σε ποια ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή «εργασία» φαίνεται η λειτουργία του και γιατί.

Μονάδες 5

Δ.3 Να κατασκευαστεί ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης, καθώς και ο πίνακας αγοραίας προσφοράς, με δεδομένο ότι το αγαθό παράγεται από 40 όμοιες επιχειρήσεις.

Μονάδες 5

Δ.4 Να βρεθεί η αγοραία συνάρτηση προσφοράς, με δεδομένο ότι αυτή είναι γραμμική.

Μονάδες 4

Δ.5 Χρησιμοποιώντας την αγοραία συνάρτηση προσφοράς, να βρείτε την ελαστικότητα προσφοράς του αγαθού, όταν η τιμή του αυξάνεται από 52 χρηματικές μονάδες σε 55 χρηματικές μονάδες.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A1. Σ

A2. Λ

A3. Σ

A4. Λ

A5. Σ

A6. β

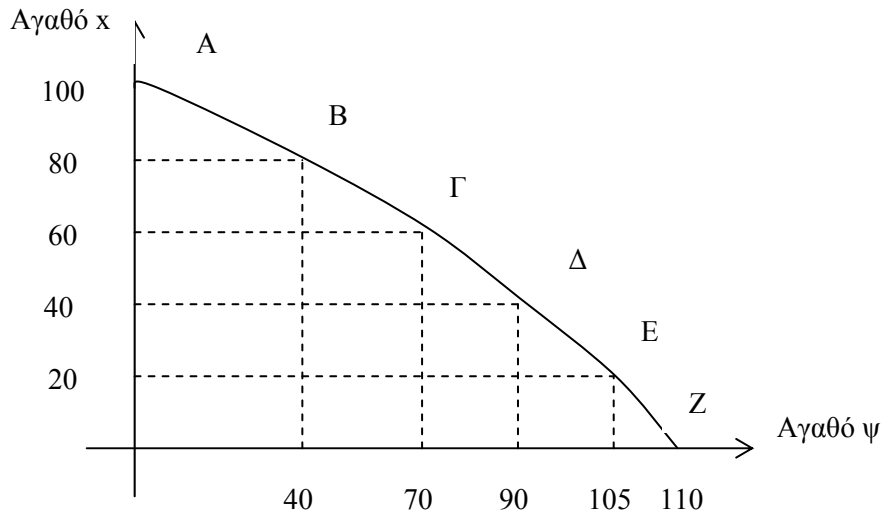
A7. γ

ΟΜΑΔΑ Β

Σχολικό βιβλίο, σελ. 35 – 36: «Τα αγαθά αυτά τα διακρίνουμε σε δύο κατηγορίες: Τα υποκατάστατα...προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης για καφέ και για ζάχαρη.», και «Διάγραμμα 2.6 Υποκατάστατα αγαθά» και «Διάγραμμα 2.7 Συμπληρωματικά αγαθά.»

ΟΜΑΔΑ Γ

Γ1.

$$\Gamma 2. \text{ΚΕ}_{\psi} \text{ σε όρους } x = \frac{\Delta x}{\Delta \psi} = \frac{60 - 40}{90 - 70} = 1$$

$\Gamma \rightarrow \Delta$

$$\text{ΚΕ}_x \text{ σε όρους } \psi = \frac{\Delta \psi}{\Delta x} = \frac{40 - 0}{100 - 80} = 2$$

$B \rightarrow A$

Γ3.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού ψ
Γ	60	70
Τ	50	$\psi_{\Gamma} = ?$
Δ	40	90

$$\text{ΚΕ}_{\psi} \text{ σε όρους } \chi = 1 = \text{ΚΕ}_{\psi} \text{ σε όρους } \chi$$

$\Gamma \rightarrow \Delta$

$\Gamma \rightarrow \text{Τ}$

$$\text{Άρα } \text{ΚΕ}_{\psi} \text{ σε όρους } \chi = \frac{\Delta \chi}{\Delta \psi} \Rightarrow 1 = \frac{60 - 50}{\psi_{\text{Τ}} - 70} \Rightarrow \psi_{\text{Τ}} = 80$$

$\Gamma \rightarrow \text{Τ}$

Οπότε για $x=50$, η μέγιστη ποσότητα ψ που μπορεί να παραχθεί είναι $\psi=80$. Ο ανέφικτος συνδυασμός $x=20$ και $\psi=125$ μπορεί να παραχθεί μόνο:

- i) αν αυξηθούν αρκετά οι ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας ή
- ii) αν βελτιωθεί αρκετά η τεχνολογία της παραγωγής ή
- iii) αν υπάρξει συνδυασμός και των δύο

Γ5. Ο συνδυασμός $x=50$, $\psi=40$ είναι εφικτός συνδυασμός παραγωγής αφού για δεδομένη ποσότητα $x=50$ μονάδες, η μεγαλύτερη ποσότητα ψ που είναι δυνατόν να παραχθεί στην οικονομία είναι $\psi=80$ μονάδες.

Όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός η οικονομία δε χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ1. Για $L=2$, $AP_2 = \frac{Q_2}{L} \Rightarrow 25 = \frac{Q_2}{2} \Rightarrow Q_2 = 5000$

$$MP_2 = \frac{\Delta Q}{\Delta L} = \frac{50-20}{2-1} = 30$$

Για $L=3$ $AVC_{90} = \frac{VC_{90}}{Q} = \frac{VC_{90}}{90}$

Πρέπει να υπολογίσουμε την αμοιβή του L , δηλαδή το W .

Έτσι για: $L=1$, $AVC_{20} = \frac{VC_{20}}{Q} \Rightarrow 75 = \frac{VC_{20}}{20} \Rightarrow VC_{20} = 1500$

Όμως $VC_{20} = W \cdot L \Rightarrow 1500 = W \cdot 1 \Rightarrow W = 1500$

Άρα $VC_{90} = W \cdot L = 1500 \cdot 3 = 4500$

Συνεπώς $AVC_{90} = \frac{4500}{90} = 50$

$$MC_{90} = \frac{\Delta(VC)}{\Delta Q} = \frac{VC_{90} - VC_{50}}{90 - 50}$$

Όμως $VC_{50} = L \cdot W = 2 \cdot 1500 = 3000$

Άρα $MC_{90} = \frac{4500 - 3000}{90 - 50} = 37,5$

Για $L=4$, $MP_4 = 30 \Rightarrow 30 = \frac{Q_4 - Q_3}{4 - 3} \Rightarrow$

$\Rightarrow 30 = Q_4 - 90 \Rightarrow Q_4 = 120$

και $AP_4 = \frac{Q_4}{4} = \frac{120}{4} = 30$

Έτσι ο πίνακας γίνεται ως εξής:

Μονάδες εργασίας (L)	Συνολικό προϊόν (Q)	Μέσο προϊόν (AP)	Οριακό προϊόν (MP)	Μέσο μεταβλητό κόστος (AVC)	Οριακό κόστος (MC)
0	0	-	-	-	-
1	20	20	20	75	75
2	50	25	30	60	50
3	90	30	40	50	37,5
4	120	30	30	50	50
5	145	29	25	51,72	60

Δ2. Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης ισχύει διότι η επιχείρηση λειτουργεί σε βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής. Η λειτουργία του φαίνεται μετά τον 3^ο εργάτη, με την προσθήκη του 4^{ου}, διότι αρχικά (μέχρι τον 3^ο εργάτη) η διαδοχική προσθήκη ίσων μονάδων του μεταβλητού συντελεστή δίνει συνεχώς μεγαλύτερες αυξήσεις στο συνολικό προϊόν (δηλαδή το οριακό προϊόν του μεταβλητού συντελεστή έως τον 3^ο εργάτη αυξάνεται), και μετά τον 3^ο εργάτη (με την προσθήκη του 4^{ου}) η διαδοχική προσθήκη ίσων μονάδων του μεταβλητού συντελεστή δίνει συνεχώς μικρότερες αυξήσεις στο συνολικό προϊόν (δηλαδή το οριακό προϊόν του μεταβλητού συντελεστή με την προσθήκη του 4^{ου} εργάτη μειώνεται).

Δ3. Γνωρίζουμε ότι η καμπύλη προσφοράς μιας επιχείρησης είναι στην ουσία το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους, που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους.

Οπότε ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης είναι:

P	Q_s
50	120
60	145

Για P=50, Q_s αγοραία =40Q_s=40·120=4800 και για
P=60, Q_s αγοραία =40·145=5800

Άρα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΓΟΡΑΙΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

P	Q _S =αγοραία
50	4800
60	5800

Δ4. Αφού η αγοραία συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_S = \gamma + \delta P$

Οπότε είναι:

$$\begin{cases} 4800 = \gamma + 50\delta \\ 5800 = \gamma + 60\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -200 \\ \delta = 100 \end{cases}$$

Άρα Q_S αγοραία = $-200 + 100P$.

Δ5.

Για $P=52$, Q_S αγοραία = $-200 + 100(52) = 5000$

και για $P=55$, Q_S αγοραία = $-200 + 100(55) = 5300$

$$\text{Άρα } E_s = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q} = \frac{5300 - 5000}{55 - 52} \cdot \frac{52}{5000} = 1,04$$

Τα θέματα επιμελήθηκαν τα φροντιστήρια

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» Φλωρόπουλου.

Λιάβαρης Α. – Φλωροπούλου Ε.